

COLUMNA

Tge far cun pregiudizis?

MARIA CADRUVI

Grazia a las medias vegn jau adina puspè confruntada cun novas expressiuns. Mintgatant vi jau lura savair dapli – sco cura che jau hai legì ed udì dal «Confirmation BIAS» che jau numnel qua per far pli curt: CB.

«Confirmation» è lev da «chafir per nus che savain rumantsch. E per intervegnir exact tge che BIAS vul dir hai jau consultà LEO anglais che m'ha furnì la pronunzia correcta ed in'entira litania da translaziuns: pregiudizi, tendenza, inclinaziun, preferenza, predilezziun, sfalsificaziun cognitiva. CB n'è pia betg in virus, mabain la confirmaziun d'insatge ch'è magari fix en noss chau.

In exempel: Jau guard co ina dunna ha difficultads da parcar ses auto ed jau sai: Dunnas na san betg parcar. Jau ves co in um penda da quai maladester ses mantè sin in spatlain e sai: Umens na san betg ir enturn cun vestgadira. Jau sai co il mund funcziuna. Vus franc era, u betg? Nus avain nossas persvasiuns ed a quellas essan nus fidaivels. Savens essan nus schizunt immuns envers fatgs concrets che cumprovan il cuntrari da quai che nus cartain. Uschia activain nus il CB en nus.

Jau hai legì ch'el saja atgnamain «in sbagl da pensar».

SRF 2 Kultur ha concretisà dacurt il CB cun l'exempel da la legalisaziun da cannabis. Reto è cunter, Rätia è per la legalisaziun. Sin basa da lur tenuta han tuts dus l'inclinaziun da percepir sulettamain quai che va a prà cun lur opiniun. Ina contribuziun en las medias interpreteschan tant el sco ella uschia che quella cumprova l'atgna tenuta. Reto sa tegn oravant tut vi dal fatg ch'il cannabis sa far donn a la sanadad. Rätia focussescha oravant tut sin il fatg che la legalisaziun sa reducir la criminalitad. Omadus sa sentan confermads. Las infurmaziuns cuntrarias a lur persvasiun ignoreschan els. Els succumban al CB, al sbagl da confermar ils agens pregiudizis.

Percepir il mund en tutsias fassetas è nunpus-

saivel. Pia faschain nus noss maletg particular dal mund. E nus avain il ferm desideri che quel restia intact. Novas ideas ed enconuschientschas pudessan al disturbar – surtut sche fermas emeziuns èn colliadas cun quest maletg, ubain sche quel sa basa sin noss princips, sin nossa filosofia da viver u sin profundas ideas da cardientscha e morala. Il CB «gida» nus a mantegnair nossas ideas fixas, perfin sch'igl è sa verifitgà che quellas èn sbagliadas.

In eldorado per il CB èn nossas retschertgas en l'internet. Cunquai che nus cliccain gugent sin chaussas che conferman nossas opiniuns, cuntentan las medias socialas amplamain noss bassegns. Sin basa da noss clics ans servan ils algoritmus en emprima lingia da quai che correspunda a nus.

Ma tut quai n'è betg in motiv da laschar pender las alas. Il cuntrari. Cun daventar conscient dal CB vegn tenor mai tut anc pli interessant. Cuzunt sche jau cumenz a reflectar en tge domenas che era jau sun vi da confermar mes pregiudizis – enstagl da dubitar dad els.

Maria Cadruvi, schurnalista pensiunada, stat a Ruschein e maina ina «impulseria».